РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ОПШТИНА СТРУГА

REPUBLIKA E MAQEDONISË SË VERIUT
KOMUNA E STRUGËS

ПЛОШТАД "МАЈКА ТЕРЕЗА" Б.Б., 6330 СТРУГА / SHESHI "NËNË TEREZA" P.N., 6330 STRUGË
Тел./Tel. +389 46 781 335, 781 223, 782 015, Факс/Faks 781 434
web: struga.gov.mk, e-mail: kryetari@struga.gov.mk, info@struga.gov.mk

ОПШТИНА СТРУГА
KOMUNA E STRUGËS
Бр./Nr.03-3704/2
Бр./Nr. **05.12.2024**
Струга / Strugë 20
СТРУГА STRUGË

Во Акта - Архивски знак
Në Akt - Shenjë arkivore
Рок на чување
Afati i ruajtjes
Потпис
Nënshkrimi
_____ г(v).

Сектор: / Sektori:
Сектор за јавни дејности,
Sektori për veprimtari publike

До
Председателот на Советот на Општина Струга

ПРЕДМЕТ: **Достава на програми за 2025 год.**
Почитувани,
По ваше барање бр. **03-3704/1** од **02.10.2024,** Ви ги доставуваме 5—те Програми од Секторот за Јавни дејности, за **2025 година**, и тоа:

1. Програма од областа на образованието
2. Програма од областа на културата
3. Програма за активностите на Општина Струга во областа на спортот и НВО
4. Програма за млади
5. Програма за активностите на Општина Стругаво областа на социјалната заштита

Për
Kryetarin e Këshillit të Komunës së Strugës

LËNDA: **Dorëzim programesh për vitin 2025**
Të nderuar,
Pas kërkesës suaj nr. **03-3704/1** datë **02.10.2025,** Ju dorëzojmë 5 Programet e Sektorit për Veprimtari Publike, **për vitin 2025**, dhe atë:

1. Programi nga sfera e arsimit
2. Programi nga sfera e kulturës
3. Programi për aktivitetet e Komunës së Strugës nga sfera e Sportit dhe OJQ-ve
4. Program për të rinj
5. Programi për aktivitetet e Komunës së Strugës nga sfera e mbrojtjes sociale

Со почит,
Пом. Раководител,
Џеми Хајредини

Me respekt,
Nd. Udhëheqës,
Xhemi Hajredini

РЕПУБЛИКАСЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISËSË VERIUT
ОПШТИНА СТРУГА
KOMUNA E STRUGËS

6330 СТРУГА / 6330 STRUGË
Тел./Tel. +389 46 781 335, 781 223, 782 015,
Факс/Faks 781 434
ëeb: struga.gov.mk,
e-mail: kryetari@struga.gov.mk, info@struga.gov.mk

Сектор: / Sektori:
Сектор за Јавни Дејности / Sektori për Veprimtari Publike
Одделение: / Njësia
Одделение за социјална заштита / Njësia për mbrojtje Sociale

Бр./Nr._____

_____12.2024
Општина Струга
Komuna e Strugës

Наслов на програмата **Titulli i programit**	ПРОГРАМА за социјална и детска здраствена заштита PROGRAM për mrojtjen sociale dhe shëndetësore të fëmijëve	
Општина **Komuna**	СТРУГА STRUGË	
Сектор / Одделение за спроцедување на програмата **Sektori / Njësia për zbatim të programit**	Сектор за Јавни Дејности Одделение за социјална и детска заштита Sektori për veprimtari publike Njësia për mbrojtje sociale	
Вид на програма **Lloji i programit**	Хоризонтална Horizontal [x]	Вертикална Vertikal [ ]
Правна основа **Baza juridike**	Закон за Локална Самоуправа Ligji për Qeverisje Lokale	
1. **Вовед / опис на програмата** **Hyrje / përshkrim i programit**	Ky program përfshin një gamë të gjerë aktivitetesh që nxisin dhe sensibilizojnë situatën për shtresat më të rezikuara të shoqërisë, investime potenciale kapitele ne fushen e mbrojtjes deri në workshop-e dhe aktivitete edukative. **Të vazhdohet mbështjetja e mbarëvajtjes së procesit edukativ në çerdhet e Komunës së Strugës.** Të vazhdohet mbështetja e qytetarëve në rast fatkeqësish, fëmijët jetimë, të pasterhët etj. Të shikohet mundësia për ndërtimin e një çerdhjeje të re dhe renovimi i atyre ekzistuese. Të parashikohet mundësia për testimin e vazhdueshëm të fëmijëve parashkollorë dhe shkollorë, ne mënyrë interne nga psikologët përkatës të shkollave dhe në mënyrë eksterne në bashkëpunim me donatorë të jashtëm, në bëshkëpunim me shoqërinë civile etj. Të parashihen mjete për sigurimi minimal të materialeve higjienike në kopshtet/çerdhe e qytetit. Të shihen mundësitë për trajnimin e punonjësve në çerdhe dhe shkolla për rëndësinë e shëndetit mendor të të miturve. Të parashihen mundësi për përcaktimin e lokacioneve publike për personat që ofrojnë art në qytet (si muzikë, pikturë, etj), në menyrë që kjo kategori të kalojë nga kategoria e lypjes në kontriubues të qytetit. Të mbështeten me më shumë mjete qendrat ditore të të miturve dhe të rriturve me autizëm, sindromin down, personave të tjerë me nevoja të veçanta, paraplegjikëve dhe tetraplegjikëve. Të mbështeten në forma direkte të gjitha grupet vulnerabël socialë. Të shihet mundësia për mbështjen me ndihma direkte për nënat lehona.	

	Ова програма опфаќа широк спектар активности кои поттикнуваат и подигаат свесност за ситуацијата на најранливите групи на општеството, потенцијални капитални инвестиции во областа на социјалната заштита, па сè до работилници и едукативни активности. Да се продолжи со поддршка за непречено одвивање на едулативниот процес во градинките на Општина Струга. Да се продолжи со поддршката на граѓаните во случај на несреќи, деца сираци, бездомни граѓани итн.) Да се разгледа можноста за изградба на нова градинка и реновирање на постојните. Да се предвидува можноста за постојано тестирање на децата од предучилишна и училишна возраст, интерно од страна на психологот во училиштето, како и екстерно во соработка со странски донатори, граѓанскиот сектор итн. Да се обезбедат средства за минимална хигиена во градинките и основното образование. Да се разгледаат можностите за обука на вработените во градинките и училиштата за важноста на менталното здравје кај малолетниците. Да се предвидат можности за определување јавни локации за лица кои се занимаваат со уметност во градот (како музика, сликање итн.), за да преминат од категоријата просјаци во придонесувачи на заедницата. Да се поддржат со повеќе средства дневните центри за деца и возрасни со аутизам, Даунов синдром, лица со посебни потреби, параплегичари и тетраплегичари. Да се поддржат директно сите ранливи социјални групи. Да се разгледа можноста за делување средства за прво родено дете.
2. **Процес на донесување на програмата или идентификување на точки за подобрување** **Procesi i miratimit të programit ose identifikimi i pikëve për përmirësim**	**Aktivitetet** • Identifikimin e prioriteteve më urgjente si u parashtrua në pjesën hyrëse • Mbështetjen me mjete për investime kapitale në fushën sociale • Fushata sensibilizimi dhe bashkëpunimi me sektorë të tjerë si MPB, Qeverinë dhe mediat. • Në bashkëpunim me sektorët e tjerë të identifikohen të gjitha kategoritë dhe individët që i përkasin grupve më të rrezikuara sociale. Ndër aktivitetet e mbrojtjes sociale që do të zhvillohen dhe përkrahen gjatë vitit 2025 konform buxhetit të Komunës, do të jenë: • Fushatë sensibilizimi për Autizmin • Fushatë sensibilizimi për Sindromin Down • Fushatë sensibilizimi për personat me nevoja të veçanta • Fushatë sensibilizimi për Kancerin e Gjirit • Fushatë sensibilizimi për ruatjen e barazisë, tolerancës etnike, linguistike dhe fetare, në shkolla dhe institucione të tjera në Komunën e Strugës. Bartës: Komuna e Strugës, çerdhet, OJQ-të, shkollat komunale etj. **Активности** • Идентификување на најитните приоритети како што е наведено во воведниот дел; • Поддршка со средства за капитални инвестиции во социјалната сфера • Кампањи за подигнување на свеста и соработка со други сектори како што се МВР, Владата и медиумите; • Во соработка со другите сектори, идентификација на сите категории и индивидуи кои припаѓаат на најранливите социјални групи;

	Меѓу активностите за социјална заштита што ќе се спроведат и поддржат во текот на 2025 година, согласно буџетот на Општината, ќе бидат: • Кампања за подигнување на свеста за аутизмот; • Кампања за подигнување на свеста за Дауновиот синдром; • Кампања за подигнување на свеста за лицата со посебни потреби; • Кампања за подигнување на свеста за ракот на дојка; • Кампања за подигнување на свеста за зачувување на еднаквоста, етничката, јазичната и верската толеранција во училиштата и другите институции во Општина Струга. **Носители:** Општина Струга, градинките, невладините организации (НВО), општинските училишта и други.

3. **Цел на програма (цели и описи)** **Qëllimi i programit (qëllime dhe përshkrime)**	**Qëllimi** Mbrojtja sociale në koncept më të gjerë është diçka e rëndësishme barazinë para ligjit dhe ofrimit të shanseve të barabarta si dhe barazisë në rezultat. Duke ditur gjendjen ekonomike të vendit dhe nevojat në rritje të popullatës për të mira dhe shërbime publike, me rëndësi jetike është mundësia për punë. E për të punuar duht që grupet e marzhit të punës , t'i kenë fëmijët në çerdhe, por edhe prindërit në kushtë për jetë të pavarur. Me pak fjalë, me rëndësi jetike, janë edhe çerdhet dhe kujdesi ndaj fëmijëve, por edhe qendrat për moshën e tretë që duhen hapur të paktën si diskutim për vitin e ardhshëm. Pra përveç ndihmës direkte për shtresat në nevojë, ne ndihmojmë edhe grupet e afta për punë në mënyrë indirekte. **Цели** Социјалната заштита во поширока смисла е од големо значење за обезбедување еднаквост пред законот, создавање еднакви шанси и постигнување еднаквост како резултат не само како шанса. Со оглед на економската состојба во земјата и зголемените потреби на населението за јавни секојдневни артикли и услуги, од клучно значење е можноста за вработување. За да можат работоспособните групи да работат, потребно е децата да бидат во градинки, додека родителите да имаат услови за независен живот (со минимални пензии и дневни центри). Со други зборови, од витална важност се и градинките и грижата за децата, како и отворањето центри за застарени лица, за која тема што барем треба да започне дискусија во следната година. Значи, покрај директната помош за ранливите категории, индиректно им помагаме и на работоспособните групи, овозможувајќи им подобри услови за работа и живот.
4. **Мерки (тематска област)** **Masa (sfera tematike)**	• **Mbështetja direkte për grupet vulnerabël** Ndihma në raste fatkeqësish, ndihma për personat që nuk marrin asnjë të ardhur dhe nuk janë në asnjë skemë sociale, ndihma në raste urgjente për ndërhyrje kirurgjikale jashtë vendit, ndihma pëe lehonat, ndihma për fëmijët dhe personat me nevoja të veçanta • **Mbështetje indirekte** Ndërtimi potencial i një çerdheje të re, renovimi potencial dhe rritja e kapacietit të çerdheve ekzistuese, punësimi potencial i psikologëve, punonjësve social, logopedëve, mbështetja e qendrave ditore dhe organizatave jo qeceritare. Mbarëvajtje e procesit parashkollor në çerdhe. • **Higjiena në shkolla dhe çerdhe** • Duhet të sigurohen mjetet jetike standarde për higjienë-

	• Gjithashtu duhet plotësuar shporta e artikujve higjienikë, përfshirë dezinfektuesit, facoletat, maskat. • Deratizimi dhe dezinsektimi që kryhet rregullisht në Komunën e Strugës duhet orientuar medoemos edhe afër objekteve të çerdheve dhe shkollave. **Literatura** • Në bashkëpunim me Ministrinë e Arsimit duhen bërë doracakë për edukimin e fëmijëve sa i përket kujdesit higjienik shëndetësor dhe tolerancës mes fëmijëve. • Duhet rritur trajnimi me literaturë moderne për edukatorët dhe mësimdhënësit • Workshop-e për edukatorët e rinj dhe mësimdhënësit e rinj. • Bashkëpunim ndërkombëtar • Duhen vazhduar projektet me bashkëpunim ndërkombëtar, si UNDP, UNICEF, etj, sidomos sa i përket mbështetjes së fëmijëve • Duhen informuar institucionet vendase sa i përket sifadeve aktuale të mijëvjeçarit sa i përket fushës sociale. **Директна поддршка за ранливите групи** • Помош при несреќи. • Поддршка за лица без приходи и без вклученост во социјални шеми. • Помош во итни случаи за хируршки интервенции во странство. • Помош за породилките. • Поддршка за децата и лицата со посебни потреби. **Индиректна поддршка** • Потенцијална изградба на нова градинка. • Потенцијално Реновирање и зголемување на капацитетот на постојните градинки. • Потенцијално вработување психолози, социјални работници и логопеди. • Поддршка на дневните центри и невладините организации. • Обезбедување континуитет во процесот на предучилишното образование. **Хигиена во училиштата и градинките** • Обезбедување основни средства за хигиена. • Надополнување на хигиенскиот пакет со дезинфекциски средства, марамчиња и маски. • Редовна дератизација и дезинсекција, особено во близина на градинките и училиштата. **Литература и едукација** • Во соработка со Министерството за образование, изработка на прирачници за здравствена хигиена и толеранција меѓу децата. • Зголемување на пристапот до современа литература за едукаторите и наставниците. • Организирање работилници за нови едукатори и наставници. **Меѓународна соработка** • Продолжување на проектите со меѓународни партнери како UNDP, UNICEF и други, особено во поддршка на децата.

	• Информирање на локалните институции за актуелните предизвици на милениумот во социјалната сфера.
5. **Очекувани резултати од мерките Rezultate të pritshme nga masat**	**Rritja e Sensibilitetit** • Më shumë inforimim dhe interesim qytetar dhe politik **Rritja e buxhetit** • Dedikim më i madh i mjeteve, qoftë si dodacion, qoftë si kapacitet i Komunës së Strugës për fushën sociale **Jetë më e qetë për grupin e marshit punues** Me mbështetjen e kategorive të mbrojtjes sociale, grupi i aftë për punë do të ketë më shumë aftësi për kontributdhënie në jetën shoqërore. **Fuqizimi i Komunitetit** • Forcimi i lidhjeve ndërmjet anëtarëve të komunitetit dhe krijimi i një ndjenje të përbashkët identiteti dhe përkatësie. **Modeli** • Ofrimi I aktiviteteve vullnetare do ta rriste modelin e qytetarit të angazuar. Në këtë kuptim do të na duhen më shumë organizime të përbashkëta me shoqërinë civile. **Zhvillimi i Infrastrukturës** Rritja e kapacitetit të institucioneve mbrojtjes sociale dhe krijimi i hapësirave për menxë dhe qendra ditore për moshën e tretë dhe grupeve me aftësi të kufizuar duhet marrë si prioritet. **Vlerësimi dhe Dokumentimi i Trashëgimisë** • Ruajtja dhe promovimi i trashëgimisë kulturore dhe historike të komunitetit përmes aktiviteteve që theksojnë traditat dhe zakonet lokale. **Promovim ne rrjetet Sociale**. Kapacitetet e Komunës së Strugës sa i përket Marrëdhënive me Publikun (PR) dhe informimit duhen vënë në dispozicion të aktiviteteve të mbrojtes sociale. **Подигнување на свеста** • Зголемена информираност и интерес кај граѓаните и политичарите. **Зголемување на буџетот** • Поголема посветеност на средствата, било преку донации или преку капацитетите на Општина Струга за социјалната сфера. **Посмирен живот за работоспособната група** • Со поддршка на категориите опфатени со социјалната заштита, работоспособните групи ќе имаат подобра способност да придонесуваат во општествениот живот. **Зајакнување на заедницата** • Зајакнување на врските помеѓу членовите на заедницата и создавање чувство на заеднички идентитет и припадност. **Модел** • Понудата на волонтерски активности ќе го зајакне моделот на ангажиран граѓанин. Во овој контекст, потребни се повеќе заеднички активности со граѓанското општество.

	Развој на инфраструктурата • Зголемување на капацитетот на институциите за социјална заштита и создавање простори за народни кујни и дневни центри за третата доба и лица со посебни потреби треба да биде приоритет. **Проценка и документирање на наследството** • Зачувување и промоција на културното и историското наследство на заедницата преку активности кои ги истакнуваат локалните традиции и обичаи. **Промоција на социјалните мрежи** • Капацитетите на Општина Струга за односи со јавност и информирање треба да се искористат за промоција на активности за социјална заштита.
6. **Ризици** **Rreziqe**	**Rreziqet e moskomunikimit ndërshoqëror** • **Moskomunikimi i mesazheve si solidaritet shoqëror:** Programet që nuk përçojnë mesazhe të qarta ose të dobishme mund të krijojnë konfuzion ose mund të dështojnë në përmbushjen e qëllimeve të mbrojtjes sociale dhe shëndetësore për fëmijë. • **Mungesa e sensibilizimit për diversitetin dhe përfshirjen:** Sensibilizimi si nevojë immediate, rreziokon të mos kuptohet nëse nuk vendosen të gjitha kapacitetet në dispozicion. • **Bullizmi dhe emigrimi:** Nëse një program social nuk ka një kuptim të thellë të nevojave soecifike grupore dhe vendore ose i injoron ato, mund të ketë një ndikim negativ në kualitetin e përditshëm jetësor të pindërve, fëmijëve dhe moshave të treta, për pasojë emigrimi mund të përshkallëzohet. Ризици од недостаток на комуникација меѓу групи на општество **Недостаток на комуникација на пораките за социјална солидарност** Програми кои не пренесуваат јасни и корисни пораки може да создадат конфузија или да не успеат да ги исполнат целите за социјална и здравствена заштита, особено кај децата. **Недостаток на свесност за различностите и инклузијата** Свесноста за важноста на различностите и инклузијата, како итна потреба, ризикува да остане неразбрана доколку не се вложат сите достапни капацитети. **Малтретирање (буллинг) и емиграција** Социјални програми кои не ги земаат предвид специфичните групни и локални потреби или ги игнорираат, можат негативно да влијаат на квалитетот на секојдневниот живот на родителите, децата и постарите лица. Како последица, емиграцијата може дополнително да се засили
7. **Буџет на програмата и извори на финансирање** **Buxheti i programit dhe burimet e financimit**	***Вкупните средства за реализација на Програмата социјална заштита се утврдени во Буџетот на општина Струга за 2025 година, во износ од 3.400.000 ден.*** ***Njësia për mbrojtje të fëmijëve, mbrojtje sociale dhe shëndetësore, për këtë program, ka parashikuar dhe kërkuar një fond prej 3.400.000 denarësh.*** ***Në të ardhmen duhet shikuar edhe mundësia e zgjerimit të zërave buxhetore.***

8. **Следење и известување (евалуација)** **Ndjekje dhe njoftim (evaluim)**	**Qëllimi i Vlerësimit** • Të vlerësojmë efektivitetin e programit dhe të identifikojmë arritjet dhe fushat për përmirësim. • Të mbledhim të dhëna për të kuptuar ndikimin e aktiviteteve në komunitet. • Të ruaj barazinë gjinore. **Целта на Оценувањето** • Да го оцениме ефективноста на програмата и да ги идентификуваме постигнувањата и областите за подобрување. • Да собереме податоци за да го разбереме влијанието на активностите во заедницата. • Да се задржи родовата еднаквост.
9. **Преодни и завршни одредби** **Dispozita kalimtare dhe përfundimtare**	**Përfundimi i Programit**: Programi do të përfundojë pas një periudhe të caktuar, e cila do të përcaktohet nga rezultatet e vlerësimeve dhe nevojat e vazhdueshme të komunitetit **Raporti përfundimtar**: Një raport përfundimtar do të përgatitet dhe do të shpërndahet në fund të periudhës së programit, duke përmbledhur të dhënat, arritjet dhe rekomandimet për të ardhmen. **Заклучок од Програмата**: Програмата ќе заврши по одреден период, кој ќе биде утврден врз основа на резултатите од оценките и постојаните потреби на заедницата. **Краен извештај**: Ќе се подготви краен извештај кој ќе биде распределен на крајот од периодот на програмата, сумирајќи ги податоците, постигнувањата и препораките за иднината.

СОВЕТ НА ОПШТИНА СТРУГА
Претседател на Совет,
Арбереша Влаши

_____

KËSHILLI I KOMUNËS SË STRUGËS
Kryetar i Këshillit,
Arberesha Vlashi

_____